

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Viết cho đúng hỏi ngã là một vấn đề không đơn giản, làm nhọc đầu mắt số người, đáng thời gian quá đáng đời với một số người khác. Có người không biết tại sao chỉ có hai dấu mà mình không làm sao như được, người khác lại không thể nghĩ ra được tại sao có lỗi người không như hai dấu này. Người khác không cần thắc mắc, chỉ dùng một dấu, tại đâu thì tại, do vấn đề dài với mình, nghĩ rằng chắc không sao đâu, ai mà để ý. Vấn đề không chuyên môn về ngôn ngữ học- viết hỏi ngã còn chưa thông-nhưng thấy các sách chưa nói ra hết các khó khăn của hỏi ngã, vì đa số viết theo nhãn quan của người miền Bắc, quá rành về chính tả. Khi dạy Toán, người học toán dễ dàng nghĩ hay hơn nhưng quá giỏi về toán, vì họ hiểu rõ nhưng

số khó khăn, viết về của học trò. Bài này viết, theo cái nhìn của người Nam, một phần dựa theo các thắc mắc do thân họ đưa ra, là bài khởi đầu trong số nhiều bài về thanh điệu tiếng Việt.

Vấn đề: Viết sai hỏi ngã vì là dân trẻ người Tây Nhiêu người cho là tại vì học chương trình Pháp nên viết tiếng Việt sai chính tả. Giải thích: Các nhà văn tiếng chi, nhóm Tác giả văn đoàn, ai mà không học trẻ người Tây, thế mà họ viết tiếng Việt đâu có sai. Vậy không phải chỉ có Tây, mà cả Ta cũng thế.

Vấn đề: Chưa thông thạo dùng hàng ngày mà cũng viết sai

Nhiều từ, nghe hàng ngày của chúng ta, nói hàng trăm lần, để học chúng ta, viết hàng mấy lần, bỏ sót sai hàng ngàn lần mà chúng ta nào để ý, sai về cả sai hỏi ngã.

Ghi chú: Tại sao tiếng Anh, tiếng Pháp của nào cũng dài thòng, âm tiết kéo dài, nói gì nghe khịt mũi (Pháp), ồn ào như bóng (người Anh), cả viết như xe đạp (người HồngKong), cả viết như xe đạp của (người Nga), rờ rờ trong cửa hàng như bầy hen suyễn (người Bắc Mỹ), lú lo đính cớ (người Nhật trong phim Monkey magic), người Si Hà Nút của một số vùng VN, mà ít khi quên, trong khi chỉ có hai dấu quên mà không như. Thế nghĩa là thế nào?

Lý do là tiếng Anh Pháp không có dấu, chỉ cần như âm tiết, vì thế còn rành như được, còn hỏi ngã thì khác hẳn số, mà tại số có thể bỏ như hàng của nhiều người, nên rất khó nhớ, phải nói là không thể như mọi người đúng.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Vấn đề: Học càng cao càng dốt hỏi ngã. Giống thích: Chính t là môn bắt buộc ở tiểu học, nên ai cũng phải ráng học, không học thì bị ăn học vẹt. Lên, nhưng khi lên Trung Học và Đại học vì còn rất nhiều môn khác để học, nên chính t trở thành thây u, nhất là hỏi ngã. Chính có mấy thầy môn Văn không chấm điểm hỏi ngã, nên học sinh t quên học văn liêng ở Tiểu học. Lên Đại học lại càng thoải mái hơn nữa. Tiến sĩ, Thạc sĩ, Bác sĩ, Kỹ sư và cả giáo sư, không-Bác, mà viết không chính t, và nhất là sai hỏi ngã, mới là đi u k. Vài công ty ở Saigon, khi tuyển người, bắt làm đôn viết tay để kiểm soát chính t. Viết sai chính t là cho vào thùng rác vì bị nghi ngờ về trình độ.

Như vậy là chỉ có người Bác, người mới vào học hỏi tiểu học là được học người, còn dân khác tất nghiệp Đại học coi như ra rìa. Công ty có cả bộ sếp tìm vì nhìn người không đ trình độ.

Vấn đề: Không thể nhớ được hỏi ngã. Vì không học hỏi ngã nên có người cho mình có trí nhớ kém; có người cho là bộ nhớ (memory) của mình bắt trước trước, không chịu lưu giữ để kiểm; có người cho là tuổi già rồi nên lù khù; có người nghi ngờ mình mắc bệnh si kh người già.

Giống thích: Không học không phải là mình già, mà là vì hỏi ngã quá phức tạp không mất ai có thể nhớ hết được, triết lý là người Bác. Có lời khuyên các bạn, nhớ được thì đâu hay thì đó, nhưng đừng cố gắng thái quá có cả đi nhà thông tin Ch Quán.

Vấn đề: Sách chữ dốt hỏi ngã có giúp ích gì không?

Giống thích: Hải thanh để viết đúng các từ lấy được mất nhà thì tóm tắt bằng hai câu thơ sau đây:

Ch Huy n vắc n ng ngã đau

Anh S c không học mất câu được là.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Chỉ có 4 từ mà phải đi t th đ nh , th thì h ng trăm, có th lên c ngàn t khác, thì phải đi quy t nh th nào đây, ch ng l phải đi t th ki u L c Vân Tiên?

Khi đã nói đ n m o t c phải ng n g n, ch vi t nguyên c m t cu n sách vài trăm trang đ ch đ n h i ngã cho thiên h thì còn gì là m o, sách nghiên c u thì có.

Ng i vi t sách qui t c h i ngã không th y đ c cái khó khăn c a ng i mi n Nam, không bi t đ c ph ng pháp tân ti n đ h c m t sinh ng , không am t ng phát âm mi n khác, nên nêu ra h ng lô qui t c, h ng trăm t có h i ngã phải h c thu c lòng, và tin r ng ai cũng nh đ c.

Không ai có th nh đ c nhi u nh th . C cho là nh đ c đi, nh ng nh đ c bao lâu, vài ngày hay vài tu n?

V n đ :: Software s a chính t ra sao? Gi i thích: Có khá nhi u software khá hay đ s a chính t ti ng Anh, nh ng có r t ít cho ti ng Vi t- có th đ m đ c trên đ u ngón tay. H n n a l i không đáng tin c y l m vì nhi u t s a tr t l t, có l có ít chuyên gia chú tr ng đ n ti ng Vi t, hay cho ti ng quá đ h c, h c ch ng hai tháng là vi t đ c ngay, nên không c n ba cái ph n m m l nh k nh này.

V n đ : Dùng t đi n đ tra h i ngã đ c không?

T đi n cũng không 100% chính xác. Có khi cùng m t t mà t đi n này vi t khác t đi n kia. T đi n, k c t đi n do chính quy n phát hành, thi u các t đ c cho là đ a ph ng (mi n Nam, Trung), các t k thu t hi n đ i, các ti ng lóng, các ti ng Tây, t Internet, phone text, phim t p... T đi n cũng ch là m t trong nh ng ph ng ti n đ vi t chính t , nh ng t đi n cũng không thu n ti n cho l m, vì quá ch m, c vi t m t chút l i phải tra t đi n m t h t m i phút, nh th đâu còn h ng mà vi t.

V n đ : C theo gi ng nói mà vi t h i ngã

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Có người cho rằng viết hỏi ngã rất dễ, còn làm theo giọng người ta nói, thì nào lên giọng là dấu ngã, thì nào xuống giọng là dấu hỏi.

Giống thích: Nghe làm thế nào khi viết luôn luôn có người đứng bên để nhắc tuông, không làm mình đi đâu cũng có mặt ông kè kè đi theo như mặt vẽ? Mà ai nhắc? Ông này là người Trung hay Nam thì không khác hẳn.

Vấn đề: Hỏi và ngã khác nhau ra sao? Giống thích: Ít ai phân biệt rõ ràng hỏi ngã khác nhau như thế nào. Đi hỏi mấy ông bạn thân người Bắc thì mặt người trả lời mặt khác. Các đề bài đi đến thành sách phát xuất từ miền Bắc cũng không cho ta mặt ý tưởng nào rõ ràng, vì rất lờ mờ, sai sót, và mặt nội trình bày mặt khác. Các mặt ghi âm giọng nói từ Internet thì cũng không đem đến kết quả quan trọng cho lắm, vì khác đây là phát âm lý tưởng, chỉ có trong mặt nhóm nào đó trong quá khứ, khác với phát âm hiện tại của người Hà Nội cũ và mới. Đa số cho rằng tiếng có dấu (~) thì có âm dài và cao, tiếng có dấu (?) âm ngắn và thấp.

Dấu ngã là falling-rising tone, nghĩa là lên xuống giọng, rồi đi lên cao hơn chút nữa, nên thanh sách bắt buộc phải lên giọng coi như không dấu. Dấu ngã có cuối tăng cao và creaky, hỏi khác dấu hỏi miền Nam vì dấu này ngắn và thấp hơn sách. Thí dụ bắt phát âm đúng phải là bà á (creaky, đứng ngắn đứng lên và âm đứng to lên). Thanh ngã kiểu này có thể là rất hiếm vì dò hỏi mấy anh bạn thân người Bắc thì người nào cũng ngạc nhiên.

Dấu hỏi miền Bắc là low falling-rising tone nghĩa là thấp (huyền) xuống thấp hơn nữa rồi bắt lên mặt chút. Trên sách thấp thì phải phát âm từ trong câu hỏi nên câu hỏi quá nhẹ, coi như cái đuôi bắt đầu mặt. Vì rất khó phát âm và không để thời gian kéo dài nên thanh hỏi nghe giống như ngắn. Bắc lên chứ, ngắn phải lên trở thành không dấu.

Thanh bắt, đúng phát âm lý tưởng miền Bắc, phải là bà á, nhưng đa số phát âm thành bắt.

Câu “Ông từ từ từ” nghe giống như là “Ông từ từ từ”.

Hội Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Xáo trộn hội ngã không thay đổi nghĩa. Khi người B nói, người u có thể bỏ đổi tông. Nếu lên giọng là ngã, xuống giọng là hội, vì bộ phận hội người bỏ các âm điệu ng k bên, bỏ tâm trọng người nói. Vui hay buồn, nghiêm trọng hay th th, th th thì th m ho c la hét, đều có phần hội người điệu âm điệu u, và như thế làm phần hội người điệu trọng bộ người c a tiếng nói. Hội n n a, các thanh điệu u miền B c hiện nay đều l l ng, nên có thể bị n đổi y như tiếng BK, nghĩa là hài thanh, chúng người áp điệu người cho t láy, mà còn áp điệu người cho h m bà l ng th khác.

Phản đổi thoại điệu đây nghe l m điệu c, xin điệu người s a chính t vì c ý vi t theo giọng nói, điệu ngã là lên tông, điệu hội là xuống tông.

Ăn trọng, nói kh v i điệu người b n, xuống giọng người: M y có mang theo cái xà beng điệu m c người không h ?

Bà ch nhà la lên: Tiếng nào mu n m c người nhà bà th h ?

Đòi n , lên giọng người: Mà có trả tiếng cho tau không hã?

Con n xuống giọng người n n : Đi ca cho em mai trọng điệu c không h ?

Bu i sáng v nói v i ch người: C i tã cho con r i ch a?

T i l a t t đèn, v nói v i b : Mu n c i thì c i nhanh lên, làm gì như là rùa v y hã?

B : Kh ch , c i nhanh th nào điệu c nh ?

Phân biệt hội ngã không c n thi t

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Lý do duy nhất để tôi nêu ra, để bệnh viện cho việc duy trì hỏi ngã, là chúng làm phân biệt tôi này với tôi kia, như là khác là, bạn khác với tôi. Lập luận này xem ra không vững chắc cho lắm, vì nói sai hay viết sai hỏi ngã ngớ ngẩn ta vẫn hiểu.

1. Nói: Ngay cả miền Bắc cũng phát âm khác nhau, dân Hà Nội xa khác Hà Nội nay, dân không-Hànội khác dân Hànội, Hànội di cư khác Hànội xa...Không thể biết người ta viết theo một nhóm như dân miền Bắc tuy viết chung (theo cuốn khảo sát của Edmondson, chỉ có 50% dân miền Bắc nói đúng hỏi ngã).

Hỏi ngã không cần thiết vì dân Hànội nói ngớ ngẩn không-Hànội vẫn hiểu, mặc dù hỏi ngã phát âm khác nhau. Lý do là một từ sẽ làm sáng tỏ bên trong các từ khác, như trong ngữ pháp viết. Người miền Nam, chỉ dùng thanh hỏi giọng như thanh ngã, nói chuyện người Bắc có hiểu không? Vẫn hiểu như thường, có khi còn hiểu rõ hơn khi nghe vài vùng miền Bắc, như nghe dân ở Cát Bà, người Bắc đi cư nghe dân Hànội ngày nay. Như là hỏi xa khi học lập năm, khoảng 1948, thì đã có bạn thân là người Bắc, con của dân Bắc khoảng 30 tuổi là cao su. Tôi này nói chuyện với nhau rất bình thường, không một ai nói là không hiểu, và cũng không phân biệt Bắc hay Nam, chỉ hỏi là có một từ ngữ bạn nói N thành L và ngược lại, tuy là tại ngữ vẫn hiểu như thường. Hỏi quê

đâu thì trả lời là Hỏi Đàng, ngày nay một biệt là vùng miền người ta hay nói như thế. Xem ra nói lẫn xa vẫn hiểu cũng không sao.

2. Chỉ viết:

Nếu viết sai hay có ý xáo trộn hỏi ngã thì người ta có hiểu không?

Vẫn hiểu như thường vì khi đọc, ta không mò từng chữ, nghiên cứu từng từ một, mà lướt thật nhanh và bắt mắt để đón nhận các thông tin.

Độc một chút là chúng ta nhập thế, hòa mình vào trong bối cảnh, vào các diễn biến, vào các nhân vật, và quên hết sự việc xung quanh, đôi khi thậm chí mình là nhân vật chính. Nếu đọc mà chú ý đến chính tả, văn phạm, hỏi ngã, chỉ một câu thì sẽ bị ngắt ngay lập tức.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Xin giải thích một cách tối mẫn hân tùy theo tình huống, tình huống hay câu.

Tình huống: Đúng là hỏi ngã sẽ làm phân biệt tình huống với nhau. Bỏ khác bã, bỏ o khác bảo, bỏ y khác bở y, bỏ khác bở, bỏ ng khác bở ng, võ khác vở, đờ khác đờ, kieu khác kieu, đã khác đã. Nhưng sẽ phân biệt này không thể tồn tại vì:

-Tình huống, không mang một nghĩa nào cả, thì cần gì phải phân biệt hỏi với ngã?

-Tình huống chỉ có một trong hai đâu cũng không cần phân biệt. Ta thấy có tình huống không có phải, có tình huống không có gì, có phải nhưng không phải, có cả nhưng không cả, có tình huống không tùy. Vì chỉ có một tình huống nên nếu có vị trí sai cũng không làm cho nhóm liên quan đến cái gì khác được.

-Tình huống ít khi được sử dụng để phân biệt, trừ trường hợp như bỏ ng chớ được ng cần phải phân biệt như Ngang, Đi, Chạy, hoặc là tình huống trong tình huống Việt Anh, mà lại có vị trí sai hỏi ngã, cũng không nhóm liên quan được vì đã có tiếng Anh kèm bên.

Hỏi xa, thỉnh thoảng thì ngã thì có bỏ ng “Được phép quố o phải khi đèn đỏ” dài lòng thòng. Thúc mả sao lại vị trí quá dài trên một bỏ ng chớ được ng bé tí teo-không có trùng ngôn hay trùng ngữ, kể cả khi vị trí “sông Hồng Hà”, như một học giả gốc ở đã nêu ra. Khi có dịp sẽ bàn đến.

-Được chớ, “Đèn đỏ được quố o phải”.

-Có thể thu gọn hân “Đ được quố o phải”, mà không sẽ nhóm liên quan vì thì ngã thì chớ có đèn mả đi thôi.

-Có thể ngắn hân chút nữa không?

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

-Đác chá, “Đác quáo phái”, vì đèn xanh là đáng nhiên, còn đèn đá là đác phép, cá hai tráng háp đáu đáng.

-Có thá thay đái chút xíu nào náa không?

-Đác, “Đác quáo phái”, vì chá có mát tá mang đáu hái nên lá có viát phái cũng không sá nhám lán vái cái gì khác.

Dùng đáu hiáu thì gán nhát

hay

Bàn ra hái xa, xin tiáp tác ván đá còn đang đá dang.

Tá ghép: không cán phân biát hái ngã, vì không thá nhám lán đác nhá vào tá ghép, mà các tá này chiám đa sá, khoáng 95% tiáng HV và 70% tiáng Nôm.

Bá chuát, náu có viát sai thành bã chuát đi náa, thì làm thá nào nhám vái bã mía cho đác.
Táng tá, báo bái khác giống bã, đán báy khác báy thú, thô bá khác bá các, báng lác khác vái báng nhiên, con đáa khác cái đáa, máy đá khác đáp đá. Cũng có tráng háp, nháng rát hiám, là tá ghép nói sai sá làm lán lán vái tá khác, nhá cháng lá và chán lá.

Câu: hái ngã không cán thiát vì toàn bá sá bá tức cho nhau.

Câu “cháng lá anh ta chái chán lá” đáu cho có đái thành “chán lá anh ta chái cháng lá” thì tin chác là ai cũng hiáu đác.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Mọi từ số được làm cho rõ ràng hơn như từ k bên, nh vào một phần hay nguyên một câu. Vì từ không đ u trên Internet còn rắng đ c đ c, hu ng h là ch sai hỏi ngã.

Viết sai âm thì khác. Nói “en không en tết đèn ng u ch a th ng đ a” thì không ai hiểu gì cả. C th t ng t ng ch QN, dùng đ ghi phát âm c a dân miền này, đ c công nh n là chính th c thì viết gì s x y ra? Ai viết “ăn không ăn t t đèn ng i ch th ng đ ” s b không đi m vì sai chính t .

Chúng ta không ph nh n là hỏi ngã nâng cao tính phân biệt t đ n và một đ u đ ng đ n l , nh ng tính phân biệt này không th t c n thi t, đ ng th i chính nó làm cho r t nhi u ng i, không-B c, viết sai từ lum.

Đó là lý do t i sao hỏi ngã khó nh h n âm ti t.

Tò đạo th i

Thanh hỏi low falling-rising c a dân không-Hàn i t t số bi n m t và tr thành thanh n ng nh dân Hàn i, vì trong cu c số ng quá b n r n, dân s càng ngày càng đông, sinh ho t ph i tăng t c, nói ph i nhanh m i k p đà, không có đ thì gi đ kéo dài nên ph n đuôi góc lên s bi n m t. Và chính thanh hỏi tr m này đ n l t mình cũng bi n đ ng thành hỏi b ng vì nhi u nguyên nhân nh sau:

-Tuy là phân biệt đ c v i ngã nh ng l i trùng v i thanh n ng, đ c đ ng này m t đ ng kia. Thay vì có 6 thanh, r t cu c ch còn l i 3 hay 4 thanh, ít hơn miền Nam.

-Hỏi tr m m i nghe thì cũng bình th ng, nh ng nghe lâu có c m t ng ng i nói b m t m i, thi u hỏi.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

-Ngái Bác ngày nay có khuynh háng dùng hái báng, náu há có tíßp xúc tháng xuyên vái mián Nam. Chá có ngái Bác di cá cá u, ngái Bác cháa vào Nam còn xài hái trám.

-Ngái trá Bác lán lên á mián Nam hay á nác ngoài sá không phân bißt đác hái trám vái ngáa, mà thay báng vào đó báng hái báng. Các em này có giáng nói lại, nghĩa là mát chút Bác, mát chút Nam (có các âm R, Tr, W, Y đáu tá), mát chút Tây (nói các âm Fl, Bl, Dr...quá đá dàng), nghe rát lá tai, ngá nghĩnh, đá tháng, và không giáng ai. Các bán có thá kiám cháng lái báng cách nghe các câu trá lái, báng tiáng Viát, trong các cuác pháng ván ca sĩ trá hay các cô thi hoa háu.

-Khi muán biáu đán 6 thanh tiáng Viát thì hái báng đác sá đáng thay cho hái trám, cháng tá có cái gì không án trong hái trám.

Náu chá còn thanh ngáa thì cán gì phái phân bißt hái ngáa?

Giáng chuán. Quan niám chung cho ráng dân Nam Ká thì bê bái nhát, Trung Ká thì còn khá mát chút, chá Bác Ká thì hoàn háo trong viác sá đáng hái ngáa. Vì giáng cáa ngái ta khi sinh ra ván đã “chuán” rái nên viát đúng chính tá. Nháng thá nào là chuán?

-Chuán là nói đúng. Không có phát âm nào đúng và cũng không có phát âm nào sai. Đúng hay sai là phái có cái gì làm chuán đá có thá so sánh. Ngái Bác dùng rát nhiáu tá Hán Viát trong khi mián Nam chá dùng tiáng Viát, và không có tiêu chuán nào đá cho là tá HV đúng hán tiáng nác ta. Bình Nguyên Lác viát ráng tá HV chá là tiáng Tàu nói sai giáng. Đúng váy, Pejing nói sai giáng thành Bác Kinh, Zhongguò thành Trung Quác hay Chzung Quác, Yuènnàn thành Viát Nam, Paris thành Bá le.â

-Chuán là phân bißt rõ ràng các âm, nghĩa là ít tá đáng âm khác nghĩa. Mián Bác có nhiáu âm tiát nên ít tá đáng âm, nháng không có nghĩa là chuán hán tiáng Hán, tiáng Nhát. Mái âm tiát tiáng các nác này có rát nhiáu tá đáng âm, có tá có hán mát trăm tá đáng âm nhá tá “Yi” tiáng Hán có khoáng 170 tá đáng âm, thá mà khi nói hay viát thì há ván hiáu nhau đác. Đó là nhá cách dùng tá ghép và viát dính lái trong phiên âm Latin đá ghi tiáng Trung Hoa, tiáng Nhát.

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

-Chuⁿ là ph^o bi^{en} n^ht nghĩa là có t^o s^o dân nói nhi^u uⁿt. Phát âm ^o đ^o Cát Bà, ^o b^o b^o Tuy Hòa, ^o x^o Qu^ong khá đ^oc bi^{en} t, ngay c^o dân b^on đ^oa cũng không hi^u n^hi, không th^o dùng đ^o làm tiêu chuⁿ cho ti^ong Vi^ot, không ph^oi vì sai, mà vì có quá ít ng^o i s^o đ^ong.

N^ou th^o thì phát âm mi^on Nam đúng tiêu chuⁿ n^ht, vì phát âm mi^on B^oc chỉ m^o đ^o 30%; mi^on Thanh Ngh^o T^onh ch^ong 15%; mi^on Nam chỉ m^o 55%-tr^oi dài t^o Nha Trang đ^on Cà Mau. Nói mi^on Nam chuⁿ n^hn thì h^oi l^ong ngôn m^ot chút. Chuⁿ n^hi là m^ot cái gì khác.

-Chuⁿ có nghĩa là đ^o c chính quy^o n công nh^on. Đ^ou này không có gì đ^o bàn cãi vì có ng^o i vi^ot r^ong phân bi^{en} t đ^ou h^oi v^oi đ^ou ngã là qui t^oc chính t^o Vi^ot ng^o th^ong nh^ot trên toàn qu^oc.

T^oi sao ch^o có dân mi^on B^oc vi^ot đúng? Ai có th^o m quy^o n quy^o t đ^o nh h^oi ngã? Đây là v^on đ^o m^ou ch^ot nh^ong ít ai nói đ^on vì vô tình không bi^{en} t, hay c^o ý t^ong l^o.

Không ph^oi ng^o i B^oc vi^ot đúng ch^o QN, mà ch^o QN đ^o c sáng tác theo phát âm mi^on B^oc, ngo^oi tr^o các âm R, Tr, S. Vì th^o, ch^o QN thi^ou các âm W, J, ph^o Y đ^ou t^o.

Không ph^oi s^oc l^onh, không ph^oi t^o đ^on chính th^oc, mà phát âm mi^on B^oc đ^o c dùng làm tiêu chuⁿ n^h cho ch^o QN.

B^ot k^o là h^o nói nh^o th^o nào, đúng hay sai, ch^o QN đ^ou ph^oi vi^ot theo y chang nh^o th^o. Thí đ^o Washington, n^ou ta vi^ot đúng âm W nh^o Wa Th^o nh Đ^on, là vi^ot sai chính t^o. Còn n^ou ghi sai W thành H nh^o Hoa Th^o nh Đ^on, thì l^oi đúng chính t^o. Hawaii, n^ou ghi đúng Ha wai yi là sai chính t^o, còn ghi sai Ha oai di là đúng chính t^o, th^o m^oi k^o. Ngay c^o ti^ong Nôm cũng th^o, n^ou vi^ot đúng ng^o chú^oi là sai chính t^o, còn n^ou vi^ot sai thành ngã chú^oi thì l^oi đúng chính t^o, vì t^o đ^on dùng đ^ou h^oi cho nghiêng ng^o, ng^o nón nh^ong dùng đ^ou ngã cho ngã chú^oi, ghi đúng theo phát âm lên gi^ong. C^o l^u nh^ong l^o kh^o, đ^o h^ong nh^ong đ^o b^ong là thí đ^o khác. Ngoài ra có nhi^u uⁿt mi^on Nam b^o s^oa l^oi cho đúng phát âm mi^on B^oc nh^o m^oc c^o thành m^oc c^o, c^o l^u thành c^o l^u, l^u kh^u (vi^ot l^o kh^o

cũng đúng).

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Và có hàng trăm từ bắt chước để i tông như th, ba hỏi xuống giởng thành hỏi, ba hỏi lên giởng thành ng, không theo qui tắc nào cả, cho đã cái miệng của mình hàng làm kh cho cái để u của người khác.

Người i Nam và Trung, viết theo phát âm của mình, khác với miền Bắc, nên thường viết sai. Nếu u có giọng thì khác một chút hàng phon đồng viết mờ qu quởng y như hi p sĩ mù để c đi trong mua gió. Viết trứ chính là chuy n tự nhiên, viết đúng mới là chuy n hi h u.

Người i Bắc viết “Cô Lan lang thang, mới tám tuổi tự thân khóc m í, âm b ngõ b a bãi nhà c a” vì họ nói y chang như th “Cô La-n la-ng tha-ng, mới tám tuổi tự thân khóc m í, âm b ngõ b a bãi nhà c a”. Trong khi đó, người i Nam viết “Cô Lang lang thang, mới tám tuổi tự thân khóc m í, âm b ngõ b a bãi nhà c a”, nói th nào là viết th y.

Th tự sao dân miền Nam không dùng để u ngã mà dùng để u hỏi?

Lý do là người i Nam phát âm hỏi hay ngã như nhau nên chỉ dùng một để u. Chỉ dùng để u hỏi vì liền sau câu hỏi là để u (?), nên họ viết “h i” với để u (?), một cách đúng logic, và các để u ngã để u biến thành hỏi. Người i Trung phát âm thanh hỏi và ngã thành hàng nên dùng để u hỏi y như người i Bắc.

Chỉ viết không để c ph biến

Một ngôn ngữ hay chỉ viết mu n để c ph thông thì trước tiên là phải dễ học, dễ nhớ, lâu quên, số từ nào nói cũng nói để c, có thể nói nhanh (để lờng tiếng cho kịp), bắt chước dễ dàng tiếng Anh Pháp (để nói cho cho đúng giởng). Ngôn ngữ phong phú là do tự chính xác, phân biệt, rõ ràng, cấu trúc mạch lạc, chỉ không phải là do số hàng hỏi ngã quá phức tạp, gây phiền phức cho hàng 70% hàng số dân của một nước- mu n biệt hỏi ngã khó c nào, xin xem các bài k.

Chỉ để i Hàn thay th chỉ Hán; chỉ giởng th của Trung Quốc; tiếng Pháp b tiếng Anh liền l vì quá phức tạp, là các giọng số tự c một, mà sao không th y.

Khi viết người không-Bác chỉ dùng có nhà bác, phần còn lại dùng để kiểm soát đầu, như thế đầu còn hàng để mà viết. Viết như Bình Nguyên Lộc, Sơn Nam v.v. hay v.v. không sai chính tả thì bác chỉ cần phải có gì để biết tên

Viết đúng chính tả là làm đẹp hình thức

Có người viết chỉ có hình thức, đúng chính tả, đúng chính câu, chỉ chỉ, vòng vo tam quờ, khó hiểu vì dùng từ chuyên môn- một cách vô tình hay cố ý- để không ai hiểu được muốn nói cái gì, như người dung rỗng tuếch.

Nếu viết cho bạn bè thân hay vợ con trong nhà được thì muốn viết rỗng rỗng gì cũng được, người khác nếu viết cho người khác được thì phải viết thật trong, trong chính tả nói chung và hội ngã nói riêng. Nếu không sao phê bình là có bác Sĩ, Thúc Sĩ hay Bác Sĩ mà viết thật chính tả. Các bài viết, biên khảo, nghiên cứu dù có công phu cách mấy cũng mất mất phần giá trị đi.

Đúng là rỗng hội ngã hội ngã

Quý vị trẻ tuổi Tây thì nên viết bằng tiếng Anh Pháp coi bằng để hiểu hơn rồi chịu khó tìm người chuyên dịch cho viết.

Không có chỉ nào, kể cả Anh, Pháp, Việt, Campuchia, Thái Lào, và cả Hán tống hình, khi viết chỉ một phút để phải dùng để kiểm tra hội ngã. Và cũng không có chỉ nào, càng học cao lại càng dễ- thật nghiêm ngặt để học viết thua người có trình để hiểu học.

Cách viết đúng chính tả: Trong khi chỉ để chỉ cách, có thể viết đúng hội ngã bằng cách

-Áp dụng qui tắc không sao học, huyển ngôn ngữ

Hỏi Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu
Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

cho tá láy. Nháng vái tá láy nào là cá mát ván đá, náu kát háp không đúng sá viát sai. Thí dụ rõ ràng, ro rõ, láng á, lá láng.

-Tá HV viát hái khi các phá âm đáu là Ch, Di, Kh và không có phá âm đáu nhá ái, áo...; viát đáu ngã cho khi phá âm đáu là D, L, M, N, V

-Tá mián Nam, Trung viát đáu hái.

Trên đây là qui tác có thá nhá đá c. Phán còn lái, không thá nhá hát đá c, có thá giái quyát báng mát trong các cách đá i đây

-Sá đáng tá đán đán tá đá tra cáu hay tá đáng sáa cháa, lá hán là sách tá đán.

-Quý vá còn trá có thá tìm mát cô vá Bác Ká, còn náu quá già thì vá VN tìm mát vài cô thá ký Bác Ká nhá sáa há, váa tián váa lái.

-Thay báng đáu khác. Có thá thay cá hai đáu hái ngã báng mát đáu nám nghiên 45 đá nhá hình đá i đây, tá mát tên là đáu “nghiên”

Pháng cách này rát thích háp đá viát tay, nháng phái viát kiáu nác đái hay má o nhá chá Bác sĩ, đá không ai bá đá c. Đá có thá dùng trong computer chá c phái nhá mát ngá i nào đó cài thêm đáu này vào trong các cháng trình viát tiáng Viát.

Các vá giái chá Quác ngá nên bát tá cao, náu có chá thì nhá tay mát chút cho thiên há nhá. Còn ngá i có bá chá thì cũng đáng tá tiá mác cám hay tá ái, mà chá nên cá i trá, vì hái ngã trong chá Quác ngá chá thích háp cho ngá i khác.

Hội Ngã

Tác Giả: Đoàn Văn Phi Long / Úc Châu

Thứ Sáu, 26 Tháng 12 Năm 2008 13:25

Trên đây chä là vài ý kiän thô thiän, näu thäy sai thì xin chä giáo, näu trái tai thì xin bä qua cho.